

Forslag til lov om læhegn.

Af landbrugsministeren (Tørnæs).
(Fremsat 6/10 88).

Lovforslaget sattes til forhandling.

*Forhandling***Henning Nielsen (S):**

Dette forslag er også en genfremsættelse af et af de mange forslag, vi ikke fik færdigbehandlet inden valget i maj måned.

Der er dog en enkelt ændring, bl.a. i administrationen af loven, og det har vi fra Socialdemokratiets side ingen indvendinger imod, og da forslaget i foråret fik en meget grundig udvalgsbehandling, vil vi også være indstillet på en hurtig udvalgsbehandling og en vedtagelse af lovforslaget nu.

Ved førstebehandlingen i januar måned sagde jeg på Socialdemokratiets vegne, at det var en god sag og vi støtter den gerne, ikke mindst i betragtning af, at de læhegn, vi får plantet ude omkring, er af uvurderlig værdi for dyre- og plantelivet. Efterhånden har vi jo fjernet mange af alle de naturlige biotoper, der er i det danske landskab, og samtidig har vi forøget forbruget af bekæmpelsesmidler, og det har altså haft en negativ virkning på flora og fauna. Jeg sagde derfor i januar måned ved førstebehandlingen, at vi i Socialdemokratiet under udvalgsarbejdet gerne ville have undersøgt, om det ikke ville være muligt helt at undgå brug af bekæmpelsesmidler i vore læhegn.

Jeg mener egentlig, at udvalgsarbejdet viste, at det selvfølgelig kan lade sig gøre, hvis Folketinget ellers har viljen til i loven at gøre muligheden for at opnå tilskud til læplantning afhængig af, at der ikke bruges bekæmpelsesmidler ved renholdelse af læhegn. Det er det, vi har diskuteret, og ikke – som landbrugsministeren skriver i sin skriftlige fremsættelse af forslaget – at det har været overvejet, at der udelukkende skulle anvendes kemisk renholdelse i vore hegn. Det er altså det stik modsatte, vi har overvejet i udvalget.

Jeg mener, udvalgsarbejdet har vist, at vi selvfølgelig godt straks kan forbyde brugen af bekæmpelsesmidler i vore læhegn. Det siger jeg ud fra de svar, vi har fået fra landbrugsministeren på de spørgsmål, vi har stillet.

Landbrugsministeren har nemlig oplyst, at udgifterne, hvis vi opgiver brugen af bekæmpelsesmidler til renholdelse af hegnene, vil være 5-10 pct. – lad os så sige 7½ pct. – hvilket er noget med 750.000 kr.

Men landbrugsministeren har jo nu – vel også fordi vi sagde, at den ordning, der var før, var lidt bureaukratisk – bl.a. foreslået, at vi nu skal undgå tinglysning. Det vil efter fællesudvalgets udtalelse give en besparelse på ikke mindre end 800.000 kr. Således kan vi altså med en uændret aktivitet på området få alle disse bekæmpelsesmidler væk fra vore hegn. Det kan der måske ikke blive flertal for, men jeg regner helt bestemt med, at det flertal stadig er intakt, der var indstillet på, at landbrugsministeren allerede næste år skulle give en redegørelse for, hvor langt man var kommet i at få udviklet nogle alternative metoder til renholdelse af vore hegn, så vi helt kunne undgå sprøjtningen af dem fra 1. januar 1991.

Jeg håber, vi lige kan få en klar melding på det i dag, og hvis vi får det, har vi i Socialdemokratiet ingen problemer, men kan anbefale en hurtig vedtagelse af lovforslaget.

Houe (KF):

Det Konservative Folkeparti kan støtte lovforslaget.

Inger Harms (SF):

Jeg skal henvise til SF's ordførertale til lovforslag nr. L 136 fra folketingsåret 1987-88 (Folketingstidende 1987-88, 1. saml., sp. 5395) og jeg vil kun kommentere de ændringer, som ministeren har foretaget i det lovforslag, vi behandler her i dag.

Vi kan se, at ministeren er gået fra sit oprindelige forslag om tinglysning, således at det nu er frivilligt, om tilskudsmodtagerne ønsker at sikre hegnene ved en tinglysning. SF har forstået på ministeren, at dette var vigtigt i forbindelse med bl.a. højden på hegnene, der således kunne være i overensstemmelse med det omkringliggende landskab. Der har vel også været andre hensigter med at fremsætte forslaget, men med SF's støtte alene kan ministeren jo ikke komme langt.

Der var ingen diskussion sidste gang om administrationen af tilskudsordningen, som vi i SF i hvert fald ønskede taget ud af hænderne på Hedeselskabet. Ministeren ønskede det vel og-

[Inger Harms]

så, idet han stillede forslag om, at administrationen skulle finde sted i Jordbrugsdirektoratet. Vi enedes så i udvalget om at flytte administrationen til Fællesudvalget for Læplantning, idet vi påpegede, at dette udvalg kun var sammensat af folkevalgte fra de forskellige regionale læplantningslav.

Jeg ved ikke, om ministeren nu prøver på at snøre udvalget ved i § 22 at skrive:

»Fællesudvalget for Læplantning sammensættes bl.a. af repræsentanter for regionsudvalgene for læplantning.«

Må jeg bede om en forklaring på, hvad dette »bl.a.« dækker over?

Hele spørgsmålet om sprøjtning kontra ikke-sprøjtning er vi nødt til at se på igen, og her savner jeg udspil fra landmændene selv. I Sønderjylland er man begyndt på en frivillig ordning, hvor man lader 1 meter stå langs vandløb og skel, som ikke dyrkes og derved ikke sprøjtes.

Vi har foreslået i SF, at man laver sprøjtefri striber ved læhegn for bl.a. at styrke vildtbestanden og forøge fuglebestanden. Det er jo sådan, at de planter og insekter, man ønsker at komme til livs ved sprøjtning, netop er grundlaget for f.eks. fuglenes trivsel. Hvor ville det være rart, om landmændene selv ville foreslå at lade en vis del af deres jord ligge brak til gavn for vor flora og fauna. Lad os så få syn for, hvor langt denne frivillighed, landmanden altid taler om, kan bære.

Henrik Toft (V):

Da Venstres ordfører i denne sag, hr. Sønderby, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne give tilslutning til det foreliggende lovforslag.

Venstre er meget tilfreds med, at kravet om tinglysning er bortfaldet, og vi er også vældig tilpas med, at man ikke mener, det er realistisk at undgå kemisk renholdelse af læplantningerne. Her er jeg i modsætning til hr. Henning Nielsen, der argumenterede for det synspunkt, at den, der ager med stude, også kommer med. Jeg kunne godt fortælle hr. Henning Nielsen, hvis ellers det var tilladt her at gå ind i direkte sprogbrug, lidt mere om de forhold, men det kan vi jo ordne ved en anden lejlighed.

Jeg synes ikke, det er rigtig realistisk at forestille sig, at man skulle kunne få træerne til at gro på samme vis, hvis man går væk fra kemisk

renholdelse; det er i hvert fald en erfaring, jeg har fra de læhegn, jeg har fået plantet derhjemme.

Hvad angår administrationen, synes jeg også, det er en udmærket løsning, man har fundet frem til efter den grundige udvalgsbehandling, som der var i sidste samling.

Det er derfor med glæde, jeg kan anbefale lovforslaget til en velvillig udvalgsbehandling.

Ernst B. Schmidt (FP):

Også dette lovforslag er jo en genfremsættelse. Og jeg vil også her indlede med at sige, at det er et lovforslag, der indeholder tilskud. Tilskud til læplantning har aldrig været noget, vi har ment vi skulle beskæftige os med rent økonomisk. Vi ville hellere have, at landbruget havde det sådan, at det havde råd til selv at plante de træer, der skulle plantes.

Nu er det foreliggende lovforslag nærmest en sammenkædning af to ting. Under Almindelige bestemmelser diskuteres det, hvordan man juridisk skal forstå, hvad der er et læhegn, og det kan der måske være grund til at se på. Jeg ved, der er mange tvistigheder om hegn i medfør af hegnssynsloven, og kunne man lette det, ville det være godt. Men da det er kædet sammen med et forslag om tilskud, er vi altså ikke modne til at tage det, som det er.

Men jeg kan da sige følgende til ministeren: Vi har flere gange behandlet et lovforslag om, at de, der modtager penge, når de er arbejdsløse, skal yde et stykke arbejde. Kunne vi få noget i den retning kædet ind, så vores synspunkter kom frem dér, kunne vi måske gå med til, at der skulle plantes træer for pengene.

Jeg vil altså sige til ministeren, at vi kan gå ind for dette lovforslag, hvis det går efter vores partis politik, og rent en passant vil jeg godt lige med hensyn til den kemiske bekæmpelse spørge: Hvad med de marker, som ligger udenom? Må de heller ikke bekæmpes kemisk?

Larsen-Ledet (RV):

Det Radikale Venstre havde en lang række kommentarer ved første behandling af det tilsvarende forslag i sidste samling, og det er min opfattelse, at landbrugsministeren har lyttet til ret meget af det, der blev sagt fra radikal side.

I hvert fald er vi nu i den situation, at vi er særdeles godt tilfreds med det lovforslag, der ligger på bordet i øjeblikket, og vi kan give det vores fulde tilslutning.

Lysholm Christensen (KRF):

Vi har her et lovforslag, hvor landmandens og samfundets interesser er sammenfaldende. Landmanden har jo interesse i at sænke vindtrykket, bevare jordens fugtighed og finde skjulesteder for vildtet, og samfundet har en interesse i, at der er et varieret landskabsbillede, og hvad man ellers kan fremføre.

Nu har der været nævnt her nogle indvendinger og nogle forbehold vedrørende brugen af kemiske sprøjtemidler, og jeg kan sige, at vi i vores parti også er af den opfattelse, at det naturligvis skal begrænses, men vi mener ikke, at tiden er inde til at lave et forbud på nuværende tidspunkt.

Jeg kan på CD's og Kristeligt Folkepartis vegne anbefale lovforslaget til hurtigt gennemførelse.

Landbrugsministeren (Tørnæs):

Også her vil jeg gerne takke for den positive modtagelse, lovforslaget har fået. Jeg vil gerne tilstå – især over for hr. Henning Nielsen – at der havde indsneget sig en beklagelig fejl i den skriftlige fremsættelse. Det er naturligvis sådan, at overvejelserne er gået ud på, om tilskud skulle betinges af, at det udelukkende anvendes til mekanisk renholdelse af hegnene, og ikke, som der stod, kemisk renholdelse.

Jeg håber hermed, at eventuelle misforståelser nu skulle være fjernet på det punkt.

Til fru Inger Harms vil jeg gerne sige, at bestemmelsen i bemærkningerne til § 22 i og for sig ikke har til hensigt på nogen måde at udvide fællesudvalgets kompetence. Det, der er tale om, er alene, at bestemmelsen åbner mulighed for at udpege særligt sagkyndige til Fællesudvalget for Læplantning, hvis der måtte vise sig et behov derfor. Det er altså alene i den sammenhæng, der er mulighed for at gøre det.

Endnu en gang vil jeg takke for den positive modtagelse, lovforslaget har fået.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Land-

brugs- og Fiskeriudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden:

Formanden:

Der er ikke mere på dagsordenen.

Medlem af Folketinget *Per Stig Møller* (KF) har meddelt mig, at han som følge af deltagelse i FN's 43. ordinære generalforsamling ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 9. november samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af Folketinget *Gert Petersen* (SF) har meddelt mig, at han som følge af deltagelse i FN's 43. ordinære generalforsamling ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 4. november samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Fra medlem af Folketinget *Ingerlise Koefoed* (SF), der har orlov på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv, har jeg modtaget meddelelse om, at hun fra og med den 1. november atter kan give møde i Tinget. Stedfortræderens, *Jørn Jespersens*, hverv som midlertidigt medlem af Folketinget ophører herefter fra nævnte dato at regne.

Medlem af Folketinget *Tørnæs* (V) har meddelt mig, at han på grund af midlertidig udsendelse i offentligt hverv ikke regelmæssigt vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor han anmoder om orlov fra og med den 1. november 1988 og om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

Medlem af Folketinget *Inge Dahl-Sørensen* (V) har meddelt mig, at hun som følge af deltagelse i FN's 43. ordinære generalforsamling ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor hun anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 30. oktober samt om, at stedfortræderen må blive indkaldt.

[Formanden]

Medlemmer af Folketinget *Erik B. Smith* (S) og *Kirsten Jacobsen* (FP) har meddelt mig, at de som følge af deltagelse i FN's 43. ordinære generalforsamling ikke vil kunne give møde i Tinget i mindst 7 dage, hvorfor de anmoder om orlov på grund af udsendelse i offentligt hverv fra og med den 1. november samt om, at stedfortræderne må blive indkaldt.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 27. oktober, kl. 10.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den i salen opslåede dagsorden.

Mødet hævet kl. 16.30
